

Szerkesztőség s kiadóhivatal:

Kézdi-Vásárhelyt
a könyvnyomdában,
Csik-Szeredában
T. Nagy Imre, szerkesztő
lakásán,
hova a lap szellemi részét illető
közlemények küldendők.

Kéziratok vissza nem adatnak.

Megjelenik hetenként kétszer:
vasárnap és csütörtökön.

SZÉKELYFÖLD.

Közigazgatási, társadalmi és szépirodalmi hirlap,
a csikmegyei gazdasági egyesület hivatalos közlönye.

A lap előfizetési ára:

Egy évre 6 frt. — kr.
Fél évre 3 " — " "
Negyed évre 1 " 50 " "
Egyes szám ára 6 kr.

Hirdetések közlési díja:
minden egy hasábos 1 garmond
sorért vagy annak térifogataért
4 kr. s minden egyszeri közlés
után 30 kr. bérlet díj fizetendő.

**Nyilttári közlemények soron-
kint 10 kr.-al fizetendők.**

A kézdivásárhelyi ipartársaságok egyesülése.

Igéretemhez képest szólani akarok jelenleg azon hasznokról, melyek ipartársaságaink egyesüléséből következhetnek.

Az egyesülés lehetővé tenné, hogy iparosaink közös érdekeik megóvására egyesült erővel működhetnének közre. Jelenleg valamennyi ipartársaság külön-külön volna hivatva érdekei megvédésére, de tulajdonképpen ezen irányban egyik sem tesz semmit. Az egyesülés azonban egyfelől az itt-ott szunyadó erőket felkeltené s a közérdek elősegítésére késztené, másfelől pedig a nagyobb nyilvánosság által kiirtaná azon gyomot, mely mindenki ipartársaságban burjánzik és minden előhaladásnak határozottan akadály. Az egyesülés már magában véve az erők összetételét jelenti, s ennél fogva nagyobb és hatályosabb munkával bíztat, mint az erők szétforgácsolása.

Ez áll általánosan az egyesülésre nézve.

Tekintsük meg azonban részletesen azon feladatot, melyet az egyesülés megoldani lenne hivatva.

Első sorban az egyesülés által lehetővé tétetné városunkban is az iparos tanoncok oktatása. Ez nálunk teljesen el van hanyagolva s minél előbbi szervezést vár. Nem lehet titok immár iparosaink előtt sem, hogy mainapság ők sem nélkülözhetik legalább a legelső oktatást.

Az egyesülés folytán lehetővé válnék továbbá az iparérdekeknek összehangzatos, erélyes védelme egyesekkel,

hatóságokkal szemben. Emlékezzünk csak a román vámhivatalok által elkövetett visszaélésekre s arra, hogy iparosaink Ponczuistól Pilátushoz futkostak a vám-visszatérítésekért s mégis az eredmény kielégítőnek legkevésbé sem mondható, mert vannak most is többen, kik vám-visszatérítésben nem részesültek, habár ahhoz joguk lett volna.

Az egyesülés által lehetővé válnék egy kórház és betegsegélyző egyesület alapítása, azok számára, a kiknek nincs családjuk, vagy a kik azok körében kellő ápolásban nem részesülhetnek.

Az egyesület foglalkozhatná a különböző mesterségekhez szükséges nyers anyag nagyban való beszerzésével és az egyes iparosoknak való eladásával.

A nyers anyag nagyban való beszerzésével az olcsó ár s ezáltal a concurrentia lehetősége és esetleg a nagyobb haszon megszerzése tétetné egyes iparosaink számára.

Ezekre pedig iparosainknak már-már elkerülhetlen szüksége van, mert fő kiviteli piacunkat, Romániát, mind jobban-jobban kezdi elárastani a francia, osztrák stb. gyári iparcikk s kézműiparunk azzal már alig bírja a versenyt.

Az egyesület főfeladatai közé tartoznék továbbá az is, hogy elszegényedett iparosainknak munkát adjon és így keresetforrást nyisson. Ezt könnyen tehetné a beszerzendő nyers anyag feldolgozás végett való kiadása és az abból előállított iparműnek visszavásárlása által. Napjainkban iparosaink, ha elszegényednek, Romániába kivándorolnak s ott kevés kivétellel mind a házára, mind az emberiségére nézve örökre elvesznek.

Ezeket akartam még elmondani iparos polgártársaimnak azon czélból, hogy csökönyös közönyükből őket felébresszem és saját érdekeik védelmére felhívjam.

Bárha megérténék a kor intó szavát!
Nemo.

A hazai iparnak adandó állami kedvezmények tárgyában a föld-, ipar- s kereskedelmi miniszter a következő körrendeletet intézi a törvényhatóságokhoz:

A hazai iparnak adandó állami kedvezményekről szóló 1881. évi XLIV. t. cz. czélját csak akkor fogja elérni, ha a gyári ipar felvirágzásának hathatósabb előmozdítása érdekében a közönség is fokozott tevényt nyújt.

Az ipar-foglalkozás már természeténél fogva is leginkább a városokban virágzik s a városok fejlődésének és vagyonszerzésének egyik alapfeltételeit képezvén, úgy vagyok meggyőződve, hogy a városok jól felfogott saját érdekében fekszik az iparfejlesztés ügyét esetleg áldozatok árán is előmozdítani.

Ez okból s mivel a városok hivatás-körébe tartozik a területükbe eső anyagi érdekek gondos tanulmányozása egy helyi viszonyok ismereténél, mint az érdekeltekkel való közvetlen érintkezés folytán is leginkább a városok vannak azon helyzetben, hogy a törvényben biztosított kedvezmények nyújtása által nagyobb fejlesztésre alkalmas iparügynek jó szolgálatot tegyenek, tekintettel arra, hogy a törvény a f. 1882-ik évi január hó 1 napján már tényleg életbe lépett, mult évi okt. 31-én 34591. sz. a. kelt körredekletem kapcsán felhívom a közönséget, hogy a törvény sikerrel való végrehajtása céljából első sorban is jelölje ki azon iparágakat, melyek a közönség területén legcélszerűbben kifejlészthetők lesznek.

Igyekeztek a közönség minden lehetséges eszközzel oda hatni, hogy úgy magánosok

mint testületek körében a vállalkozási hajlam felélesztessék s a gyakorlatban is eredményt nyerjen.

Támogassa saját hatáskörében is lehetőleg mindazon vállalatokat, melyek az 1891. évi XLIV. t. cz. kellekeinek megfelelően.

Nem kételkedem, hogy a közönség által hatva az iparfejlesztés ügyének közigazgatási jelentőségétől, a legmelegebb odaadással fog a kitűzött czél érdekében közreműködni.

Róma, márcz. 18. A „Pol. Corr.“ hírtelen értesülése alapján legalább is korai nak mondja azt a hírt, hogy Ferencz József király április végén vagy május elején viszonzni fogja az olasz királyi pár látogatását, illetőleg eddigéig semmiféle tudósítást nem kaptak. Umberto király berlini útjának sincs még meghatározva az ideje.

Egy szerajevói távirat szerint a Csajnicza közelében levő Ifar karaulát egy 100—200 főből álló felkelő csapat támadta meg. A karaula 3 zsandár- és 20 gyalogosból álló őrséggel volt ellátva. Rövid, de heves ütközet után, a melyben 3 katoná sebesült meg s 3 katoná és 2 zsandár elesett, sikerült 1 zsandárnak és vagy 17 gyalogosnak visszavonulni Csajniczába. 3 katonát és 2 zsandárt a felkelők rutul összekonkítottak. A karaulát a felkelők nem sokkal tarthatták megszállva, hanem elillantak, a mint neszét vették, hogy Csajniczából 2 század megy ellenük. A felkelők nem nagyon messze távoztak el, rejteketek azonban nagyon nehéz megadni és ép azért Csajniczában nagyon féltek attól, hogy a felkelők éjjel megtámadják a várost.

Zára, márcz. 18. A „Narodni Listi“ jelenti, hogy Krivosja néhány helységében a felkelők orvátmadásokat kíséreltek meg csapatuk ellen. A lázadók egy káplárt fogtak el minap, ki ötven lépésnyire távoztak az őrháztól, hogy vízzel menjen, s a szerencsétlennek egyik kezét s az orrát levágták. A megcsontított embert élve szállították Risanába. Az utazókat is egyre háborgatják a felkelők s a katonaság, hogy elrémítse őket, elcsúszott ágyúkat. Stepenen felül két felkelőt ütöttek agyon a minap. A lázadók fészkelődése miatt két hegyi úteget állítottak föl Czerkviceben és Hatban.

A „Székelyföld“ tárczája.

A borszéki Jégbarlang.

(Rege.)

„Az ábránfalvi hölgy“
című, kéziratban levő regényből.

Irta: P. F.

A ki Borszákon megjelent s annak nevezetesebb pontjait megtekintette, tudni fogja, hogy a „Kossuth“-kúton hátul a „Kerek szék“ déli oldalában minő érdekes mészkő-alakzatok vonják magukra az ott járók figyelmét, és a borpatak fölött emelkedő hegy meszes szikláinak déli parkányzata alá mélyen benyúló jégbarlangok is a vendégek kándiságának egyik főbb tárgyát képezik.

Ezen barlangok a rege szerint egy sok évszázadok előtt itt létezett tündérvárnak akkor igen pompás és biztos alagutjai voltak, melyek szép föld alatti folyosó alakjában mérhetlen messzeségbe nyultak el s szolgáltak a szép szellemek láthatlan közlekedéséül földünk távoli részeivel s mint állítatik, sok fülkével voltak ellátva, melyekben akkor a korunkbeli különféle honi és külföldi legizletesebb és az ingyenczeket

is teljesen kielégítő drága borokkal s nemesebb nektárokkal vetélkedő folyadékok voltak nagy mennyiségben összehalmozva azon szőlők nedvéből, melyek alább e hegy oldalán diszleltek, — csak szép tulajdonosnők tudhatták, minő szükségre. Mi is azonban, ha regénk fűzésével tovább haladunk, be fogjuk látni, hogy a vár szép lakóit e tekintetben jogtalanul gyanúsítanak, mert ama nektároknak más rendeltetési helye lehetett.

Ez a vár állítólag, mint tündéri kőlak, igen egyszerű és fényes volt, falai a carrarainak nem engedő szárhégyi finom márványból rakvák, különféle értékesebb fémlemezekkel fedve, szemkápráztató ezüst oszlopokon nyugvó arany csillagokkal behintett erkélyekkel és aranyozott porphyrobelszkekkel, melyeknek hitregés alakokban gazdag faragványai és metszetei a legmerészebb fogalmat is túlhaladták. Belől megszámlálhatlan sok osztályzatú fényes lakok, melyeknek butorzatai a művészetek arany és ezüst remekeiből gyémánttal gazdagon ékítve valának s brilláns és saphirtől tündöklő csillárai nehéz arany lánczokon függve, meg a falak ezüst és arany himzett finom háromszintű bársony szőnye-

gein drága kövekkel kirakott arany kerekben ragyogó nagy ezüst tükrök s egyéb — ki tudná mind előszámlálni, még mennyi? — drágaságok éjjel is büvös fényt árasztottak a vár belsejében s különösen a termekben, melyeknek több csodás tüneményei közt az itt-ott bizzar rendezéssel szétosztott büszke daliák s néhol igéző nymphák éléthű és nagyságu képei a szemet bámulatra ragadták, s a művészetek annyi ragyogványai ép, azon sötét korszakban, melynek homályába előrehaladt korunk alig képes a tudomány fáklyájával egy kissé behatolni, a Phidias vésőjét, meg az Apelles ecsetjét is megsejgyenítették volna, ha nem kellene arra gondolnunk, hogy a tündéreknek a művészet terén is hatalmukban állott sok minden csodás és természet fölöttinek látszó dolgokat előbűvílni.

A vár szép lakói cedrusok, platanok és pálmák rendezett sorai között mozaik kirakatu széles és kényelmes ösvényen jártak fürdeni a közeli lobogóba, mely akkor ezüsttel szegélyezett remekmű márványkerítéssel lön elzárva a szabad tértől, vagy inkább az angol mintájú parktól s aranymedenczéjében a gyémánt és smaragd csak úgy tündöklött a forrás ezüst habjaiból, mintha

a nap szállott volna le oda fürdeni. Még csak a főként gazdag forrásának aranyköpűje és ezüstromélyzatu kerítése részesült ily ragyogó díszítményben. Emberi nyomnak azonban ott, akkor semmi híre, helye sem volt, mert azon időben még a közelebbi vidékeket is, hol most népes helységek diszlenek, szarvasok s bölények által lakott őserdők borították.

Történt azonban, hogy egy alkalommal ezen erdőben mégis vadászkürtök harsantak meg. Szármint, némelyek szerint Szármisz*, a dák király fiát keresték emberei, a ki lelke görötnék atyja fényes udvarában nem találván elég tágas tért, vagy az ország nagyobb havasai közt tartott vadászatokban szerette csillapítani dölczeg szenvedélyeit, s egy nagy hajtó vadászatban a rengeteg erdők között több napi kalandozás után épide tévedett. Csak apródja volt vele: egy fiatal szármát nemes, meghitt embere, kinek neve az idők moha alatt szétporlott, s a véletlen úgy akarta, hogy anynyi bolygás után éhségtől gyötörtetve s fáradságtól kimerülve, a mondott vár alá vették.

*) Benkő Transsylvaniaja Tom. I. Lib. I. Cap. I.

Országgyűlés.

A főrendi házból.

A főrendi házból márc. 18-án kezdtek meg az 1882-ik évi állami költségvetés tárgyalását. A főrendek szokatlanul nagy számmal jelentek meg, mint látszik, a tárgyalás a főrendek előtt is érdekesnek ígérkezik. A napirend első tárgyát az erdélyi ref. egyházkerületnek nyújtott u. n. beneficium cameraticumra vonatkozólag kötött egyesség tárgyában beadott jelentés képezte, majd az állandó hármass bizottság tett hat rendbeli jelentést különböző törvényekről, melyeket a főrendház általánosságban és részleteiben elfogadott. Egyedül a sugáruti házak adómentességéről szóló törvényjavaslatnál szólalt fel Cziráky gr. s a kedvezménynek a mellékutczákban épült házakra való kiterjesztését ellenezte, azonban gr. Szapáry Gyula pénzügyminiszter felvilágosításai után teljes megnyugvását fejezte ki. A költségvetés tárgyalásánál először gr. Schmiedegg János szólalt fel, majd gr. Csáky Albin tartott hosszabb beszédet, melyben azt igyekezett bizonyítani, hogy Magyarország pénzügyi helyzete általában nem aggasztó s a politika minden ágazatában jótékony haladás és fejlődés tapasztalható. Kiterjeszkedett még arra, hogy a közigazgatás terén a választási rendszer mellett érveljen; gr. Kálnoky Dénes és gr. Sztáray Antal erős bírálat alá vették a helyzetet. Br. Prónay Dezső hosszas beszédet tartott. Erősen megtámadta a kormány pénzügyi politikáját, mely — ugymond — az általános elszegényedést eredményezi. Kifejtette, hogy a nagy adók lehetetlenné teszik a tiszteséges vagyonszerzést, mert azok a tőkét támadják meg. Végül Tisza Kálmán miniszterelnök talpra esett beszédében válaszolt előbbieknél s tetszésnyilatkozatokra birta a főrendeket. A vitát hétfőn folytatják.

A képviselőházból

A képviselőház márc. 18-án hasonlólag ülést tartott s a miniszterelnök a fiuk me i ügyben regnikoláris bizottság kiküldését indítványozó határozati javaslatot nyújtott be. A véderő törvény módosítása fölött való vitát ifj. Raday Gedeon előadó nyitotta meg. A különvélemény előadója Hoitsy Pál, ki a külön véleményét, az ebben ajánlott reformokat behatóan, ügyesen indokolta. Ivánka Imre kifejtette, hogy mennyi mindent várt ő a napirendben levő javaslatról, s várakozásainak mily kevéssé felel az meg. Ernusz Kelenen a mérsékelt ellenzék nevében benyújtott határozati javaslatban a törvényjavaslatnak újra való átdolgozását kívánta, mert sem a szolgálati időnek leszállításáról, sem a honvédségnek tisztekkel való kellő ellátásáról, sem a magyar tisztképzés előmoz-

ditásáról nem gondoskodik a javaslat. Ugron Gábor a nagy nemzeti ügyhöz méltó tüsszel, lelkesedéssel, a nála megszokott szónoki hűveligen sikerülten, nagy hatással érvelt a nemzeti hadsereg felállításának égető szüksége mellett. A vitát hétfőn folytatják. Kérvények tárgyalása, s Göndöcs Benedek következő interpellációja rekesztette be az ülést.

A m. kir. földművelés-, ipar- és kereskedelmi miniszter urhoz. Tekintve, miszerint a hanyatlásnak indult hazai szőlő és bortermelés érdekében, s ennek nagyobb lendület adása végett, föltötte óhajtanánk és szükséges lenne a kivesszett vagy kivágott szőlő ültetvények helyén, valamint a másként fel nem használható földterületeken, a hely fekvéséhez és a talaj minőségéhez legalkalmasabb tisztas fajszerűségű ültetése és meghonosítása, a mi azonban jelenleg a szőlővesszők szállításának az ország területén való általános beültetése folytán egyáltalán nem eszközözhető. Annál fogva tisztelettel kérem a miniszter urat:

1., meddig szándékozik még a szőlővesszők szállításának az ország területén belől általános tilalmát fentartani?
2., és nem tartja-e indokoltnak és lehetőnek, esetéről-esetre intézkedni, hogy tavasszal, a filloxerától mentes területeken, a szőlővesszőknek belföldi forgalma s a kellő óvszabályok mellett való szállítását megengedjék?

A csikmegyei gazdasági egyesület

igazgató választmányának 1882. évi márczius 8-án tartott ülésén vezetett jegyzőkönyvből a megyei gazdasági egyesület közlelőből érdeklő következő határozatokat van szerencsém közölni:

Olvastatnak a földművelés-, ipar- és kereskedelmi miniszteriumnak f. évi február hó 5., 12. és 16-áról 4249., 4250., 5561., 5742. és 6284. számok alatti magas leiratait, melyek szerint egyesületünk részére az egyet tagjai közt leendő szétosztás végett, illetőleg kísérlettel céljából, a következő vetőmagvak küldetnek meg:

- 25 kgr. Price Globe répmag.
- 30 „ Sommur de Mars.
- 50 „ áprilisi angol- és
- 50 „ Jurenák-féle tavasz-buza,
- 230 „ Perles-féle és
- 50 „ Dáber-féle vető burgonya, és végre
- 100 „ Chevalier Pedigre árpa.

Ezzel kapcsolatosan titkár értesíti az igazg. választmányt, hogy földművelési miniszter Br. Kemény Gábor Ő nagyméltóságának egyesületünk iránt tanúsított magas figyelme és érdeklődéséért, valamint a jelzett vetőmagvak ingyenes megküldéséért, az elnökség részéről a gazdasági egyesület nevében f. évi február 21-én 34. sz. alatt köszönő felirat küldött, melyben egyszer-

mind megkérte Ő exellenciáját, hogy az egyesületünk részére küldendő vasuti szállítványokat jövőben az „erkedi“ vasuti állomás helyett a „segessvári“ vasutállomásra cizemetelni méltóztassék, továbbá nevezett feliratban miniszter ur Ő nagyméltósága felkérte arra is, miszerint a földművelési miniszterium útján netalán még megrendelhető vetőmagvak jegyzékét tájékoztató végett egyesületünk elnökségével közölni méltóztassék. A felolvasott miniszteri leiratok s az azokban jelzett kísérleti vetőmagvak megküldése köszönettel, az elnökség által az egyesület nevében felterjesztett köszönő felirat pedig helyeslőleg vétetik tudomásul.

Nevezett vető magvaknak az illető vasutállomásokról való hazaszállításával, valamint a jelentkező egyet tagok között leendő kiosztásával az elnökség azon utatással bizatik meg, hogy eljárásáról annak idejében utólagosan az igazgató választmányhoz jelentését terjessze be. Továbbá titkár utasittatik, hogy a rendelkezés alatt álló kísérleti vetőmagvak mikénti kiosztását a helybeli lap útján az egyet tagoknak köz tudomására hozza.

Olvastatik Br. Kemény Gábor földművelési miniszter ur Ő nagyméltóságának f. évi január 22-éről 49.849 sz. alatt egyesületünkhez intézett magas leirata, melyben tudatja, hogy nagyobb kendertermelő vidékeken, hol ez iránt érdeklődés mutatkozik, egy-egy olasz rendszerű minta-áztatónak a kormány költségén való berendezését elhatározta.

E leirathoz csatolva „A kendertermelés jövője Magyarországon“ című, Bodola Lajos főmérnök által szerkesztett füzetet az egyesületnek használat végett öt példányban megküldi. Miniszter ur Ő nagyméltóságának a kender-ipar termelése érdekében tett magas elhatározása örömdetesen s az e szakba vágó füzetek megküldése, köszönettel vétetik tudomásul; annál is inkább, mivel megyénk a nagyobb, kendertermelő vidékek sorába tartozván, reménye van az igazgató választmányának, hogy a törvényhatóság területén legalább 3 minta áztató, még pedig: egy Gyergyóban, egy Közép- és egy Alsóközépen a magas kormány költségén be fog rendeztetni.

Hogy pedig a kendertermelés és kenderipar fejlesztése iránt az annyira hangsúlyozott érdeklődésnek jelét adjuk s hogy a magas kormány által e tekintetben méltán megkívánt feltételeknek eleget tegyünk, az igazgató választmány ezennel határozatilag kimondja, hogy:

I. Földművelés-, ipar és kereskedelemügyi miniszter ur Ő exellenciája, kendertermelésünk emelése érdekében, gazdasági egyesületünk részéről feliratilag megkérde, hogy termelési kísérlet végett egy-

letünk részére legalább 1 hectol. olasz és 1 hectol. bácskai kendermagot a földm. miniszterium útján megküldeni méltóztassék.

II. A kenderáztatás új módjának meghonosítása illetve olasz rendszerű minta áztatónak és kenderő és tiló gépeknek megyénk területén, kormány költségei leendő felállítására iránt, a gazdasági egyesület szintén folyamodik. Mielőtt azonban e folyamodványok illetékes helyre felterjesztetnének, annak statisztikai adatokkal való kellő indokoltatása szempontjából, az igazgató választmány az alispáni hivatal útján, a törvényhatóság minden egyes községéből szerezze be a kendertermelésre vonatkozó statisztikai adatokat. Ezen adatoknak mielőbbi összegyűjtethetése könnyebb feldolgozása, s az egyöntetű eljárás tekintetéből megfelelő számú nyomtatott kérdő ívek készítenők, melyek hivatali uton leendő kézbesítés végett az alispáni hivatalhoz betérjesztendők.

Ezeknek a határozat értelmében leendő végrehajtásával az elnökség bizatik meg.

(Folytatása következik.)

Adóügyi miseriák.

II.

Adóügyi miseriáink az administratio szertelensége folytán annyira fel szaporodtak, hogy az adóügyi ismeretkörre már is a chinai nyelvtan érthetelenségével egyenlő fokra emelkedett; s bölcsnek declarálható, ki egy adó-vagy pénzügyi tiszt eszejárásával, nem, hogy sikeresen szembe szálljon, mert ez képtelenség, hanem csak, hogy azon eligazodjék.

Ennek jellemzésére legyen szabad egy pár konkrét esetet a közel multból felemlíteni.

A mult 1881-ik évben a csikszereadai kir. adófelügyelő ur Szárhegy községet, mint erkölcsi testületet 21. drb fegyver után, melyek mindezideig a közbiztonság és vagyon megvédése céljából alkalmazott rendőröknek szoktak kiadatni, 23 frt fegyver-adóval róttá meg azért, mert azoknak egy része a szabályosan felesketett és alkalmazott községi erdőőröknek osztatott ki. Az adófelügyelőségnek ezen sérelmes intézkedése ellen, hivatkozással az illető törvényre, a megyei közigazgatási bizottsághoz felfolyamodtunk; azonban eredménytelenül, mert az adófelügyelőség vélelme szerint informált közíg. bizottság is helyet adott a megrovásnak és így a 23 frt fegyveradót meg kellett fizetni.

Es csodálatos felvilágosítására a zavart értelemnek, a jelen évben megjelenik egy miniszteri rendelet, mely szerint a fel-esketett erdőőrök fegyverei adómenteseknek nyilvánítottatnak.

Ennél még sulyosabb a következő eset: Ugyanis Fink fináciz komiszárius ur ezelőtt pár évvel a gyergyói községekben vizsgálatot tartott a községi hivatalos ügyiratok között, mely alkalommal különösen a tánczvizalmi engedély-okmányokat szemelte ki, a mikor is kivétel nélkül minden tánczvizalmi engedélyt, mely nem volt megbélyegezve, megtelezett, daczára annak, hogy felfejtetett, hogy ezen bélyegtelen tánczvizalmak csak amolyan falusi fiatalági székelly társas mulatságok, melyek belépti díj nélkül nem nyilvános helyen, hanem magán házaknál tartattak s így az 1875. évi XXV-ik törv. ez alapján nem bélyegkötelesek.

De a fogás a fináciz komiszárius urnak jövedelmének mutatkozván, az előjárók igazolása tekintetbe nem vétetett; minek eredménye lett, hogy a községek a m. kir. pénzügyi igazgatóság által több mint 2000 frt bírságban marasztaltattak el.

Erre megkezdődtek a költséges fel-folyamodások az illetékes fórumok előtt, de a vége a lett a dolognak, hogy a kiknek ügyei a mult évben letárgyaltattak, a fel-fokozás elengedésével, az egyszeres díjakat, melyek így is tetemes összegre rugtak, meg kellett fizetni.

Es imé a jelen évben kiadott miniszteri rendeletben kimondatik: „hogy azon

Ez rendkívüli büszke pompában fénylett, a déli falai alatt sötétlő völgyben lezúgó üde vízi és akkor pisztrangokkal tulgazdagon népesített mai borpatak fölött. S mekkora volt meglepetése, midőn a fényes tündérlak e zord havasi rengetegben szemébe tünt! Hevenyében ő maga sem tudott volna nevet adni érzelmeinek a bámulat, gyönyör és megdöbbenés különböző benyomásai alatt, s a rendkívüli látvány, melyről az előbbi percekben sejtelmek sem valának, őt teljesen zavarba hozta, miután nem fejtette meg azon talányt, hogy ily rengeteg közt, hol a természet ő munkájába meg semmi emberi kéz nem avatkozott: miképen keletkezhett ez a pompás várlak ily nagyszerű fényben? ki és mi célból építhette azt? s kik lehetnek annak lakói? Mert — gondola — ez csak fejedelmi építmény lehet; de hogy nem volt eddig róla tudomása? A mint azonban ezen, lelke előtt föllebbenő kérdések tömkelegében sikertelen erőfeszítéssel igyekeznek egy ariadnei fonalszállhoz jutni, egyik meglepetéséből a másikba esett s majdnem szoborrá változott, midőn egy általa soha nem látott elragadó szépségű ifjú hölgyet pillantott meg maga előtt a várfokon.

Elég, ha azt mondjuk, hogy szép, mert bájjainak hű leírására szegény lenne a toll.

Fejét a gesztenyeszin dús selyemfürtök föltött gyönyörű mogyorónyi nagyságu rubin, gyémánt és smaragdall kirakott aranyhimetű pártá ékíté, melyről a kövek színeinek megfelelő drága nehéz selyemszalagok folytak le; a hófehér nyakon függő drága gyöngyörök, az alabástrom vállakat és puha, szép karokat fedő finom aranyhimetű patyolat, az arany kötésekkel és zsinórzatokkal gazdagon ellátott bibor melényke s annak ragyogó zaphir gombjai, a Peking és Nanking gyáraiban remekelt nehé szövetű drága fehér habzó selyem szoknya arany csillagokkal behintve és arany csipkézett zöld selyem kötényke — az elegáns termetű szépségnek e gráciáktól kegyelt remek példányát királyhölgyi fényben állíták elő.

„Vakmerőség veszélybe döntene, Szármin!“ — szölt méltósággal, de egyszerűsággal angyali szelid hangon a hölgy — „ha nem tudnám, hogy öntudatlanul vezetett ide tévedésszerű szeszélyes csillaga és a véletlen. Mert tudnod kell, hogy e várat még nem látta s földét nem taposta soha emberi lény kívül a közönséges halandók közül, kiknek az idejövétel tilos s érvénytelen itt minden hatalmuk.“

A megszóltott királyfi, kinek szilaj heve nem ismert félelmet a harcok tüze-

ben, hol a halál vészangyala ülte diadalünepét az áldozatok ezrei fölött, s azt mindenkor egy tropheum tette emlékeztetéssé, most megdöbbenve és elbűvölten szegezte fekete szeméit a hölgyre, kinek finom metsetű barna szemöldéi és szép szempillái alól kisugárzó égszínű szeméből egy tekintet s a gyönyörű bibor ajkáról egy édes zengésű szó leverte hatalmának minden érzetét és bátorságát, a melyet népe oly fennenen dicsőített s ellenei rettegtek, megsemmisítette; mindkettőnek szárnya szegzett, magát meghódítva érezte, és mintha lábái a földhöz lettek volna szegezve, néhány percig szótlanul és elbűvölten álla ott, mint egy faczölöp, s csak nehéz belküzdelmek után birt öntudatához jutni, de nem ereje és bátorsága, hanem gyengesége érzetében, mire e szavakkal esett térdre a királyi hölgy előtt:

„Tudom és érzem, hogy hatalmadban vagyok, drága szép hölgy! s ezer köszönet, hogy megbocsátasz tévedésemért, de engedj meg, dicső lény, hogy tudhassam meg kiletetted és azt, hogy honnan ismersz engemet.“

(Vége következik.)

falusi táncszigalmak, melyek belépti díj nélkül nem nyilvános helyiségekben tartatnak, bélyegmentesek.

Igy post festa érveléseink mindkét esetben igazoltattak ugyan, de azért az illető eljáró hivatalos közegeknek lelkiismereti nyugalma nem szenved háborítást, hisz nekik elég, ha egyéni meggyőződésük szerint ítélték; a káros fél dolga, hogy, ha e mellett azt is meg akarja tudni, hogy hát a törvény valósággal mit rendel, ezért költekezzék és szenvedjen.

Felhozhatnák ezekhez hasonló lejártatott avagy folyamatban levő miseriákat akár mennyit, de jelen cikkem is már hosszúra nyúlt, s a szerkesztő ur szívesseggel nem akarok vissza élni.

Azt hiszem, e két eset is eléggé illusztrálja az adó- és pénzügyi adminisztráció szertelenségét; és eléggé jellemzi egy némi közeg hivatali lelkiismereti könnyelműségét s szaképességét. Pedig, habár terhes adókötelezettséggel kell az alkotmányos rendszer fenntartásáért megküzdni, ezen adók, még sem súlyosak, mint azok, melyek a fennebbiekhöz hasonlóan az administratio szertelenségéből az adózó nép kárára és terhére kiáradnak.

Császár József.

Színészet.

K.-Vásárhely, 1882. márcz. hó.

Csüttörtökön (márcz. 16.) adatott Szigligeti jeles vigjátéka: „A házasság három parancsa”. Az előadás egyhangú, vontatott, az alakok szintelenek, halványak voltak, s csak Váradiné, Várad Rózsa és Emma élénk játéka tudott némi életet önteni az előadásba. Soha a sugó ily fontos személy nem volt, mint ezen este, s nem lehet eléggé méltányolni azon igyekezetet, melylyel a szereplők egyes mondat-tömeklekből kivergődni igyekeztek. A minden bajból kiségitő obligát kifejezésnek: „barátom”, „kedves barátom”, „édes barátom”-nak roppant nagy kelendősége volt. Mi curiosumból 50-et számláltunk meg egy felvonás alatt. Ez volt az első előadás, melyen az igyekezet és tanulmány hiányzott s reméljük, hogy az utolsó is leend. A közönség egy nem sikerült előadást megbocsát, de többet nem.

Szombaton „Az arany paraszt” került színre. E német népiéletből vett darab eredeti bizarr alakjaival, ábrándos érzékenységgel teljesen megnyeré a közönség tetszését. Ferenczy a czimszerepben dicséretre méltó igyekezetet fejtett ki. Mai játéka egyike volt legjobb alakításainak, miket tőle eddig láttunk. Szinpadai jártasság, csengető férfias hang, mely a különféle érzések kifejezésére igen alkalmas, s egyéb színpadai előnyök emelik ügyes és gondosan tanulmányozott játékát. Várad Rózsa Vroni szerepében csak fél sikert aratott. A mily szépen domborodott ki a darab első felében a makacs paraszt leány büszke jelleme élénk játéka alatt, ép oly szintelen volt az érzelmek harca azon jelenetekben, hol a drámai elem lépett előtérbe. Várad Rózsa a naiv szerepekben elragadó, de a drámai szerep körben soha sem fog babérokat aratni. Várad Emma egy fiatal kezdő, ki ma és máskor is figyelemre méltó jeleit ad szép tehetségének. Egy kissé több nyugodtság s egy kissé kevesebb scándálás a hosszabb monologokban, s így rövid idő alatt igen ügyes színész nő válhatik belőle. Mi, ifjúságát s az eddig kivívott eredményt tekintve, szép jövőt jósolunk neki.

Vasárnap „Magyar fiúk Boszniában” került színre szépségünkö közönség előtt. Valódi vasárnapi darab, melynek darabos élcszei mindvégig derűltéghen tarták a nagyérdemű közönséget. Különösen a karzat kézzel-lábbal igyekezet leróni elismerése adóját. Van ebben a darabban minden, a mi csak egy népszínműben szokott lenni: zsidó korcsmáros, patogó menyecske, paraszt legények, szívtelen apák, reménytelen szerelmesek stb., s ezen alakok mozognak, beszélnek eleget, azonban a darab cselekvénye mégsem halad, mintha ezen alakok azért lettek volna a darabba belerakva, hogy

legyen, ki elmondja azt a néhány, részben jó, részben rossz élejet, mit az író nekik szánt. Hegyi, mint zsidó esapláros, kitünően alakított, s ugy szólva: egymaga vívta ki azt a csekély sikert, mit e gyöngye darab aratott. Ferenczyné (Csecse Panna) jól énekel, s dalait a közönség többször zajosan megtapsolta. Szép (Mihály), ki általában használható tagnak bizonyult be, szintén jól énekel.

Meghívó.

A székely művelődési és közgazdasági egyesületnek csikmegyei egylete f. hó 29-én d. e. 9 órakor Csikszerezében a megyeház kisebb termében közgyűlést tart.

A közgyűlés tárgyai:

1. Elnöki megnyitó;
 2. jegyzői és pénztárnoki előterjesztés;
 3. a f. évi költségvetés megállapítása;
 4. a vidéki választmány újra-alkítása;
 5. indítványok;
- mely közgyűlésre az egylet csikmegyei tagjait hazafui tisztelettel meghívom.
- Csik-Szereda, 1882. márczius 21-én.
- Lázár Dénes,
alelnök.

Meghívó.

A csikmegyei gazdasági egyesület által f. év őszén Csikszerezében rendezendő gazdasági kiállítás rendező bizottsági tagjait van szerencsém a f. hó 29-én d. előtt 11 órakor a törvényhatósági kisebb gyűlés teremben tartandó alakuló gyűlésre hazafias tisztelettel meghívni.

Csikszerezén, 1882. márczius 21-én.

A választmány megbízásából.

Lázár Dénes,
egyl. elnök.

Mindenféle.

— Rudolf trónörökös a jövő hóban egész udvartartásával Brünbe megy s két napig fog időzni a morva fővárosban. Brün városára már nagyban készül a fogadtatásra. A trónörökös a helytartóság palotájába fog szállni. A trónörökös-párnál egy este fényes udvari bál is lesz.

— A kézdívásárhelyi korcsolya-egylet választmánya elhatározta, hogy a helybeli olvasó-egylet javára rendezendő bált csak ápr. 29-én fogja megtartani, nem akarván a jelenleg városunkban időző szintársulat előadásait megrontani. A bárendező bizottság működését már meg is kezdette, több albizottságot nevezvén ki, melyek a jegyek előleges elárúsításával vannak megbízva. Lady patronessnek egyhangulag k-szentléleki Kőnczei Miklósné ő nagysága lett megválasztva, kihez egy négy hölgyből és négy férfiből álló díszküldöttség menesztetett, hogy felkérje e tiszt elvállalására. A küldöttség eredményesen járt el: ő nagysága e szép tisztelet elfogadta. E bál, az előzmények után ítélve, rendkívül fényesnek ígérkezik, s mi előlegesen is felhívjuk a figyelmet rá.

— Jótékonycélu hangversenyt rendez f. hó 26-án (vasárnap) a kézdívásárhelyi tanítói kör a „szegény iskolás gyermekek segélyező alap” s harmadrészben a közmívelődési egyesület zeneszakosztálya pénztára javára Közreműködnek a tanítói kör tagjain kívül: tisz. Székely Jánosné, Novák Sándorné, Szöcs Vilma, Dávid Nina, Fejér Nina urhölgyek s a közm. egyes. zeneszakosztálya. Ez érdekesnek ígérkező, változatos műsorral bíró jótékonycélu hangversenyre előre is felhívjuk a t. közönség figyelmét. — Ezzel kapcsolatban felkérés folytán közhírre tesszük, hogy a hangverseny után a helybeli ifjúság táncszigalmat fog rendezni.

— A gyergyószentmiklósi „Veres kereszt” egylet f. hó 16-án sikerült fillérestélyt rendezett. Közönség nagy számmal volt jelen. Az estély fénypontját Bekett G. „Dicsőség bajjal jár” című, 1 felvonásos bohózatának előadása képezte, melyben a szerepek következőleg voltak elosztva: Mudli (Borsos J.), Lukreczia özvegy (Lieb Zsófi),

Floshpon Félix, képiro (Hosilt L.), Lydia (Jakabfi Klára) és John, Mudli szolgája (Hopé Lipót). A szereplők oly igyekezettel és szép sikerrel oldották meg feladatukat, hogy számos kihívásban és sok tapsviharban részesültek. A z a v a l a k i.

— Lapunk egyik számában említést tettünk volt egy verekedésről, melyben a pénzügyörök vitték a főszerepet. Ezen esetre nézve illetékes helyről a következő adatokat vettük: Petőfalvi H. F. Kézdi-Vásárhelyről haza felé menve, a szentkatolnai uton két részeg fináncz váltig kérte, hogy vegye fel őket szekerére. H. az egyiket fel is vevé s azzal elindult, azonban alig haladt egy pár lépésnyire, midőn a szekér véletlenül feldült. Erre a hátrább jövő másik fináncz oda szaladt, kardot rántott és a szekeren ülő egyik nőhöz vágott. H. felfogta a csapást kezével, miáltal keze annyira megsebesült, hogy tán örökre nyomorék marad.

— Baleset. Sáfán Sándor, gy.-sztmiklósi járásbírószági szolga, f. hó 18-án a polgári iskola kútjából vizet merítvén, lába elcsuszott és a kutba esett. A segítségére sietőknek sikerült őt azonnal kimenteni a kútból, azonban életre hozni nem lehetett. Néhány perc múlva meghalt.

— A kézdívásárhelyi tanácsház folyó hó 21-én kevésbé mult, hogy el nem égett. A szini előadás után, midőn mindenki eltávozott, azon láda, melyben a jegyek állottak, egy bedobott szivartól meggyuladt, s már a padozat is kezdett égni, midőn a dolgot észrevették és így elejét lehetne venni minden nagyobb szerencsétlenségnek.

— Folyó hó 21-én délelőtt Káson-Jakabfalván tűz ütött ki, mely rövid idő alatt 6 gazdasági épületet elhamvasztott.

— A „Carl Ludvig” személyszállító gőzös Foktúnél elmerült. Utasait a Szob vontató gőzös szállította tovább.

— Öngyilkos főpap. A temesvári gör. keleti szerb püspökség mandátora: Jovanovics Germán archimandrita, gyógyíthatatlan betegség miatt ereit felvágta és sebeiben meghalt. Helyébe mandátornak a szerb patriárcha, a tudományosan művelt és széptehetségű oppovai archimandritát Pasztelity Sámuel nevezte ki.

— Felgyújtott vasuti hid. Kolozsvárról sürgönyzik az „Egyetértésnek” e hó 18-ikáról: Az erdélyi államvasutak keleti vonalán, Ladámos és Nagy-Sejk között levő szép vasuti hidat mára virradóra felgyújtották. A közlekedést e helyen átszállással folytatták. Az ismeretlen tettesek, kik a gonosz tettet elkövették, roppant óvatosan jártak el s több helyt szítottak tüzet, hogy a hidat semmiképen se lehessen megmenteni. Céljokat el is érték. A tetteseket szigorúan nyomozzák, de még eddig azt sem tudják, kire gyanakodjanak.

— Az alábbi mulatságos eset szolgáljon intő és elrettentő például mindazoknak, kik ablakviziteket szoktak tenni. X. ur naponként egy bizonyos órában egy bizonyos ablak alá szokott állani, hol is egy czölöphöz támaszkodva, hosszasan el-elbeszélget egy bizonyos barna hölgygyel. A valódi boldogság háta mögött mindig ott ólálkodik a sárka irigység s szövő, fonja eselszövényeit. Egy ur megírigyli X. ur boldogságát és egy sötét éjszaka átfűrészezi azon czölöpöt, melyhez X. ur szokott támaszkodni. Másnap X. ur gyanútlanul foglalja el kedvencz helyét. Ah, kisasszony! ... suttojga érzelmes hangon. E perczen egy recsenés és X. ur czölöpstől együtt a kanálisban hever.

— Az idej enyhe tél mindenütt nagyon sajtászerű természeti jelenségeket vont maga után. Wight és Brighton szigeteken a virágok teljesen diszlenek a mezőkön, s Londonban oly enyhe az időjárás, hogy a fák csaknem viritani kezdenek. Déli Angliában pedig valóságos olaszországi klíma uralkodik. A gyöngyvirágok szőlőben nyílnak, a föld zöld pázsittal van borítva, melyen mindenféle mezei virágok tarkálnak. Ilyen enyhe télre nem emlékeznek vén Angliában. Különben Európának csaknem minden részéből hasonló időjárásról tudósítanak, úgy, hogy ez idej telet már is méltán számíthatjuk a „nevezetes enyhe telek” közé. A legutóbbi enyhe tél az 1872-73-ki volt, de ekkor meglehetősen hideg állott be még május 1-én. Enyhe telek voltak még az 1834. és 1816-ki meleg telek; 1807-ben jóformán nem is volt tél, 1792. februárban virágoztak

a fák, s már januárban nem kellett fűteni, 1659-ben sem hó, sem fagy nem volt, 1617, 1609. és 1607-ben nem volt tél, 1588. és 1582. februárban zöldeltek a fák, 1388-ban már december- és januárban teljes virágzásban voltak a kertek, 1229-ben pedig karácsonykor szép ibolyák nyílottak. Egészen ellenkező értesítések érkeznek Afrikából, a hol az idej tél általában igen kemény volt; így Egyiptomban többször jegyeztek föl az idén rendkívül hideg napokat, s Algeriából gyakran hoznak a francia lapok részleteket az ott uralkodó rendkívüli hidegség- és gyakori hózivatarokról.

— Felakasztotta magát. Nyujtódon Kovács József, 55 éves földész a mult pénteken felakasztotta magát. Állítólag családi békétlenség vezette ezen szerencsétlen lépésre.

— Nyilvános köszönet. Alattirt iskolaigazgatóság kedves kötelességet teljesít akkor, midőn a nyilvánosság terén is siet hálás köszönetet mondani Nagyságos Gábor Péter országgyűlési képviselő urnak azon nagylelkű és bőkezű adományaiért, melyekben iskoláinkat már többször részesíteni méltóztatott. Egyebeket mellőzve csak ő nagyságának legújabb adományát említjük fel, melynél fogva iskoláinknak 46 drb tankönyvet és 400 drb írkát ajándékozni szives volt; azonban nem felejtkezhetünk meg a képviselő urnak szelid lelkű és szeretetre méltó nejeről Pócsa Berta ő nagyságáról sem, hisz iskolánk iránt tanusított nagylelkűsége nem oly rég történt, hogy szívünkben a hálás érzelmek ő nagysága iránt kialudhatott volna; ugyanis ő nagysága a mult tanév végén tartott zárvizsgák alkalmával 12 o. é. frtot ajánlott fel a jóviselőtű és jeles tanulók közti kiosztás végett. Fogadják a tanügy oltárára lerakott áldazataikért és becses adományaikért ismételt hálás köszönetünket és kívánjuk, hogy Istennek áldása, boldogság és jóllét kísérje életüket. — Legyenek meggyőződve, hogy a nagylelkű adományaikban részesült kis tanoncok nem szűnnek meg drága életükért Istent kérni, nevöket és emléköket hálás kegyelettel őrizni. — Nemkülönben hálás elismeréssel tartozunk tek. Vátny György, volt honvéd hadnagy és kiérdemült városi rendőrkapitány urnak, ki iskolánk régiség gyűjteményét néhány érdekes régiséggel és becses okmányokkal gazdagította. — A minden jók adója jutalmazza meg ezerszeresen iskolánk iránt tanusított érdeklődésük és figyelmükért. Bercezk, 1882. márczius 15. Rom. kath. Iskolaigazgatóság.

Táviratok.

— Magyar távirati iroda Budapestén. —

Pozsony, márcz. 22. 19 felgymnasiumi tanuló társulatot alapított, hol pásznláv lapokat olvasgattak. A társulat felfedeztetvén, a lyceumi senatus ötöt kizárt, tízennégyet szigorúan megbüntetett.

Budapest, márczius 22. A budapesti időjelző intézet észleletei szerint keleties gyenge szelek mellett az észak-nyugati félben felhős, a délkeleti félben változó időt várhatni.

*

Budapest, márczius 20. A parlament építésére 4 és fél millió előirányoztatott; a pályázatot közelebb kihirdetik.

Pétervár, márcz. 20. A Livadia színház leégett; emberéletben nincs veszteség.

Lemberg, márcz. 20. A helytartóság, politikai vizsgálatkor kiderült tényekért, feloszlatta a hniliczkaik községtanácsot.

Szerajevo, márcz. 20. A házi iparnak a triesti kiállításon való képviselésére bizottság alakult.

Gazdaság és kertészet.

A vadon tenyésző boggyó-gyümölcsbokrak megővását a természet háztartásában oly kiváló fontos szereppel bíró madarak érdeké-

ben ajánljuk gazdáink figyelmébe. Lehetőleg szaporítani kellene a bokrokat, mert tél idején, midőn a tenyésztet tulnyomó részben hóval van borítva, ezek nyújtják kizárólag hasznos madaraink buvhelyét és táplálékát. Sajnos, hogy rövidlátó önzésből e téli madár-menhelyek száját irtják ki sok helyütt, a nép a vadon tenyésző bokrokat kimélet nélkül vágja ki saját czéljaira s ezzel folyton csökkenti legjobb barátainak, a madaraknak, életfeltételeit éppen amazidőben, midőn a természet asztala különben is édeskeves tápot nyújt nekik. Gazdáink egy nemes állatvédő feladata volna, hogy e hasznos állatkáknak lehetőleg pótolják az elrabolt hiányt az által, hogy fáradhatlan iparkodással a meglevő bokrokat megvédjék s szaporításuk érdekében működjenek, hisz minden községben van elég elhagyott, elhanyagolt hely, melyeket ily bokrokkal beültetni, különben sem czélszerűtlen munka volna. A néptanítók is hathatnának a falubeli ifjúságra ez irányban; elég példa van rá, hogy a növényzet megóvása egyértelmű az állatok megvédésével és végeredményében az emberek hasznával.

Mételyes juhok orvoslása a következő: Minden 5 darabra naponként egy liter kemence vagy aszalóban pörkölt rozs, 2 liter dara, mely közé egy lat törött zöld gáliz keverendő, bőséges és tápláló takarmány, igen jó, ha van, pálinka-moslék mérsékelten. A pörkölt rozs és zöld gáliz 30 napig folytonosan adandó, azon túl csak jó táplálás és abrakolás, hogy a nyáj vérmesedjék, ezen gyógykezeléssel a férgek elvesznek, s a máj ki újul és nemcsak az anyajuhok megmentése, de jó bárányozás is várható; mi nekem már két ízben sikerült.

A lovak szőrének növesztését egy helyeken, hol a szőr ledörzsöltetett, de a szőrszálak hagymái még meg vannak, következő szerrel mozdíthatjuk elő: Vegyünk négy gramm körishogár festményt (Tinctura cantharidum) és peruvian balzsamot, 30 gram disznószirt, keverjük össze ezeket jól, s az így készített kenőccsel naponként egyszer kenjük be a szőrtelen helyeket.

Mikepeu lehet a jó fejős tehenet farkáról felismerni? Ha a tehen farka töben igen erős és vastag — írja egy német gazdasági szaklap — s ettől kezdve gyorsan vékonyodik, úgy szólva hegyesedik s a térdizületnél lejjebb nem ér, azonnal rá mondhatjuk, hogy az állat jól tejel, és igen ritkán csalódunk; ha ellenben a fark vékony és hosszú, úgy, hogy a térdizületnél lejjebb ér, valószínűséggel a tehen gyenge tejelő képességére következtethetünk.

A gyümölcsfák betegségei. Jó művelés, azaz a földnek ültetés előtt kellően előkészítése, gondos trágyázás a gyökereknek a felülethez közel tartása végett azon feltételek, melyek mellett a gyümölcsfák egészében tartása igen könnyű feladat. A növényi időszak alatt szárazság ragyát, a helytelen metszés fenékesedést von maga után. Ha valamely vidék a gyümölsfatermesztésnek nem igen kedvez, oly fajokat kell ott ültetni, a melyek a kedvezőtlen viszonyokkal jól megtudnak küzdeni. E tekintetben a különböző gyümölsfajok közt igen nagy különbségek léteznek. Láthatjuk sokszor, hogy valamely faj egy helyen kitünően diszlik, míg a másik mellette nyomorultul tengődik. A piac számára termelőeknek nem fizeti ki magát gyógyítási kísérleteket tenni, mert ha a fák a fenékesedést csak csekély mérvben támadta is meg, a gyümölszón mindjárt nyomot hagy, miért is a piaci eladásra nem alkalmas. Ha a főágak épek, derékon le kell őket metszeni s beoltani oly fajokkal, melyek azon vidéken szépen diszlenek. Legjobb szer a fák épen tartására korhadt trágyával való felültrágyázás, mely mindjárt a téli metszés után fogantatandó. Ily módon a gyökerek a felület közelében tartatnak, a mi fontos dolog, mert ha rossz altalajba jutnak, a fa fenékesedése azonnal bekövetkezik. Igen jó a metszések alkalmával az ágvégeket lemetsegetni, hogy legalább a vezér ágak teljesen érett rügyből nőjenek ki, mert az éretlen fa hajlandó a megfogyásra, minek következtében az ágak végei elhalnak, s úgy néznek ki, mintha a fa fenékesedni kezdene.

A mezőn hagyott kukorica-szárak veszélyességére figyelmeztette a Gazdakör egyik ülésének végén a jelenlevőket Krocsák Emil ur. egyszerűs mind több darab kukorica-szárát mutatván be azon állításának igazolására, hogy azon pondróknak, melyek tudvalevőleg a kukorica-csövekben és a szemek között találhatók és a melyek kivált a vetőmagnak csiraképességét nagyon megrontják, fő tenyészhelye (pen azon kukorica körökben és tönkökben rejlik, melyek részint a mezőn maradnak s tavasszal alászántatnak, részint pedig, mint izék, vagy az udvaron hányódnak tavaszig, vagy a trágya-dombra szórtnak s újra a mezőre kihordatnak. Az illető rovar álcája ugyanis tölire a kukoricaszár alsó részében húzódik le, — mint a bemutatott példányok igazolták — melyet vagy a feltöltött föld fed, vagy legalább a marha felmen emészti, s ebből fejlődik tavasszal azon moly éle-pille, mely aztán petéit a kukoricaszár végére rakván le, az ebből kibúvó pondrók legelőszőr is a kukorica szeméit, s kivált ezek szikét támadják meg. Ott tehát hol azon gondatlan eljárás divatozik, miszerint a kukorica koró-izéket és a mezőn maradt tönköket összegyűjtve el nem égetik, készen lehetnek e rovarnak, a mely nélkül a termés 15% is megsemmisíti, — folyvást tovább szaporodására.

A mag-veteményezésnek egy amerikai módja, mely különben — úgy hisszük — érdemes volna arra, hogy Európában is utánozzák, a következő: A veteményágyhoz először is egy réteg jó agyagot vesznek, melyet egy fél hüvelyknyi nyílásokkal bíró rostán szitálnak át s mérsékelten letapodják. E fölé egy negyed hüvelyknyi magasságban igen száraz tőzeg-mohport szitálnak meglehetősen finom sodronyszitán keresztül, a mohpor körülbelül olyan finomra lévőre törve, mint a közönséges fűreszpor. Erre aztán háromnegyed hüvelyknyi agyag-réteg jön, melyet jól elegyengetnek. A magot sűrűn vetik el ez agyagrétegbe, simító deszkával lenyomják s föléje ismét mohpor-t szitálnak, a mennyi a mag betakarására épen elégséges; az egészet pedig egy finom öntöző kancsóval megöntik. A felső mohpor-réteg mindig nedvesen tartja a felületet, meggátolva ezáltal az ágy kiszáradását s előmozdítja a növények gyors kikécsését. Az alatta levő földréteg bő tápot nyújt a növényeknek, melyek, mielőtt gyökereik az alsó mohréteget elérték, tömredék gyökérszálat eresztenek. E módszer, mint látható, elég egyszerű, de azért nem kevésbé becses. Ajánlható nemcsak oly gyorsan növő növényeknek, mint pl. a káposztafélék, hanem lassabban fejlődő üvegházi növényeknél és bokroknál is. Előnyei kétségtelenek.

A hangyák ellen, melyek olykor rendkívül kellemetlen vendégek és legtöbbszörre sem féregpor, sem kámför által teljesen el nem irtethők, a W. L. Z. igen egyszerű eljárást ajánl, t. i. azon helyeket, hol a hangyák nagyobb számmal megjelennek, kenjük be petroleummal. Az eredmény bizonyítani fogja, hogy a petroleum szaga a hangyákra nézve oly annyira kiálthatatlan, miszerint ott többé egyetlen egy sem fog jelentkezni. Ha az ugynevezett hangya utra egy csepp petroleumot csöpöptünk, azonnal észrevesszük, mint futnak szerteszét a hangyák, keresve mellékutakat, hogy kikerüljék a nekik annyira visszatetsző szagot; oly virág-cserepekbe, melyeknek szélét hasonlólag petroleummal bekennük, tapasztalás szerint a hangyák többé nem látogatnak el.

A gyökérmetszés segélyével a talságos buja vagy száradni kezdő fák, melyek közönségesen terméketlenek, termékenyekké változtathatók. Egy angol angol kertész írja, hogy néhány ilyen meddő fáját a gyökérmetszéssel pár év alatt annyira vitte, hogy most sokkal korábban, több és szebb gyümölsöt teremnek, mint az ugyanazon fajú állandóan termő egészséges fák.

Kérdések és válaszok.

Ezen rovat alatt olvasóink érdekében bármely gazdasági szakmába vágó kérdéseknek állandóan helyt nyitunk s azokra választ eszközölünk. Ezen kívül, szívesen közlünk a háztartás körébe eső másnémi tudakozódásokat vagy azokra adott válaszokat, egyszerű néveláirással kérjük a szerkesztőséghez beküldeni, habár közzétételük az illető kívánsága szerint név- vagy betűjegy alatt is történhetik. Feleletek adásánál kérjük mindig lapunk azon számára hivatkozni, melyben a kérdés közöltetett.

Kérdés.

Hol lehetne nyírfa vagy magyarófa kerti székeket találni és mi árban? Illető tudassa lakást a szerkesztővel Csik-Szeredában.

H.-Okland, 1882. márcz. 18.

K. Jánosné.

Piaczi árak

		Kézdí-Vásárhely márcz. 22.		Csik-Szereda márcz. 22.		Sz. Udvarhely márcz. 22.		Gy.-Sz. Miklós márcz. 22.	
		frt.	kr.	frt.	kr.	frt.	kr.	frt.	kr.
Héctoliter	Buza) tiszta	9	—	—	—	—	—	—	—
	) elegy	8	10	—	—	—	—	—	—
	Rozs) tiszta	5	50	—	—	—	—	—	—
	) elegy	—	—	—	—	—	—	—	—
	Árpa) tiszta	5	—	—	—	—	—	—	—
	) elegy	—	—	—	—	—	—	—	—
	Zab	3	30	—	—	—	—	—	—
	Törökbuza	5	—	—	—	—	—	—	—
	Kása) köles	12	—	—	—	—	—	—	—
	) árpa	28	—	—	—	—	—	—	—
Kilogramm	Borsó	7	—	—	—	—	—	—	—
	Lencse	12	—	—	—	—	—	—	—
	Fuszulyka	6	—	—	—	—	—	—	—
	Lenmag	—	—	—	—	—	—	—	—
	Kendermag	—	—	—	—	—	—	—	—
	Bükköny	—	—	—	—	—	—	—	—
	Pityóka	2	—	—	—	—	—	—	—
	Marhahus	—	40	—	—	—	—	—	—
	Disznóhus	—	44	—	—	—	—	—	—
	Juh-hus	—	75	—	—	—	—	—	—
Darab	Szalona	—	—	—	—	—	—	—	—
	Fagygyu	—	—	—	—	—	—	—	—
	Malacz	—	—	—	—	—	—	—	—
	Lud	—	—	—	—	—	—	—	—
	Récze	—	—	—	—	—	—	—	—
Bárány) fejeér		—	—	—	—	—	—	—	—
) fekete		—	—	—	—	—	—	—	—
Egy pár csirke		—	—	—	—	—	—	—	—
10 tojás		—	—	—	—	—	—	—	—

Magy. kir. államvasutak keleti vo.

MENETRENDJE.

(Érvényes 1881. évi május 15-től.)

A Predeal—nagyvárad irány:				A Nagyvárad—predeal irány:			
Állomások:		Személy vonat 203. sz.	Vegyes vonat	Állomások:		Személy vonat 204. sz.	Vegyes vonat
		óra és perc				óra és perc	
Bukarestből	Indul	—	—	Budapest	Erkezik	—	—
Predeal	"	—	—	Nagyvárad (vend.)	Ind.	5. —	8.17
Tömös	"	—	—	Kolozsvár	Erkezik	9.40	4.58
Brassó	Erk.	6.18	7.25	"	Ind.	10.14	8. —
Földvár	Ind.	6.52	8.35	Kocsárd (vend.)	(elágózás) Erkez.	12.38	11.34
Apáca	"	7.23	9.34	"	(M.-Vás.) Indul	12.42	12.23
Agostonfalva	"	7.51	1. —	Töris (vendéglő)	(elágózás) Erk.	148	2.17
Kóhalom	"	8.41	12.48	"	(Gy.-Fehv.) Ind.	2.17	3. —
Héjasfalva	"	10.15	4.01	Kapus.	(Elág. N.-Sze.) Erk.	3.07	5.44
Szegesvár	(vendéglő) Erk.	10.32	4.29	"	(ben felé, vendgl.) Ind.	3.41	6.52
Medgyes	Ind.	10.52	5.23	Medgyes	Ind.	4.51	7.42
Kapus	(Elágózás) Erk.	12.24	8.88	Szegesvár (vendéglő)	Erkezik	5.11	9.49
"	N.-Sze- vendéglő) Ind.	12.30	9.50	"	Indul	5.22	10.33
Töris	(Elágózás) Erk.	2.06	12.49	Héjasfalva	"	5.32	11.15
"	Gy.-Fehér- vendéglő) Ind.	2.26	2.18	Kóhalom	"	7.29	2. —
Kocsárd	(Elágózás) Erk.	3.24	4.09	Agostonfalva	"	8.18	3.53
"	M.-Vásár- vend. Indul	3.34	4.50	Apáca	"	8.51	4.41
Kolozsvár	(vendéglő) Erk.	5.50	8.47	Földvár	"	9.28	5.37
"	Indul	6.28	8.20	Brassó (vendéglő)	Erkezik	10.02	6.48
Nagyvárad	(vendéglő) Erk.	11.44	10.08	Tömös	Indul	—	—
"	Indul	11.52	1. —	Predeal	"	—	—
Budapest	Erkezik	8.45	5.37	Pukrest	Erkezik	—	—

A vastagabb keretbe nyomtatott számok az esti 6 órától reggeli 5 óra 59 perczig számított éjjeli időt jelentik.

Hivatalos árfolyamok a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Márczius 21-én.

Magyar aranyjárdék	118.75
Magyar vasuti kölesön	132.75
M. keleti vasuti államköt. I. kibocs.	88.50
M. keleti vasuti államköt. II. kibocs.	108.50
M. keleti vasuti államköt. 1876. évi	94. —
Magyar földterhermentesítési kötvény	98. —
M. földterhermentesít. kötv. záradékkal	96.25
Temes-bánati földterherment. kötvény	96. —
Temes-bánati földt. kötv. záradékkal	95.50
Erdélyi földterhermentesítési kötvény	96.50
Horvátszlavon földterherm. kötvény	—
Magyar szőlődezmá-váltási kötvény	96.75
Magyar nyeresemény-sorsjegy kölesön	117. —
Tiszasszabályozási és szegedi sorsjegy	110. —
Osztrák járdék papirban	75. —

Osztrák járdék ezüstben	76. —
Osztrák járdék aranyban	93.50
1860. államsorsjegyek	129. —
Osztrák-magyar bankrészevény	850. —
Magyar hitelbank-részevény	311.50
Osztrák hitelintézet-részevény	315.25
Ezüst	—
Cs. és kir. arany	5.53
20 frankos arany	9.53
Német birodalmi márka	58.70
London (2 havi váltókért)	120.50
Magyar papírjárdék	86.70

Felelős szerkesztők:

T. Nagy Imre, Ifj. Dobay János.

Kiadó tulajdonos: Szabó Albert.

Sz. 252—1882.

Arverési hirdetmény.

Alólírt kir. közjegyző ezennel közhírré teszi, miszerint néhai **Eránosz Jeremiás** cs. kánonok, főesperes és plebános hagyatékát képező kötelezvényében alapuló künn lévő követelések, melyeknek összege 589 frt 20 krt tesz ki és 186 frt 78 kr értékű kepe-hátralek követelések Csik-Szeredában 1882. évi márczius hó 31-én a kir. közjegyző irodában nyílt árverésen készpénz fizetés mellett, minden további kötelezettség nélkül, becsáron alól is el fognak adami.

Mely időre a venni szádékozókat ezennel meghívom.

Cs.-Szereda, 1882. márcz. 21-én.

Baktsi Gáspár,
kir. közjegyző.

Arverési hirdetmény.

Oroszfalu község tulajdonához tartozó „Fortyogó” fürdő, a volt haszonbérleto lemondása folytán, **f. évi márczius 26-án d. e. 9 órakor** Oroszfalu község házánál egy, esetleg több évre, nyílt árverésen haszonbérbe adatik. Az árverezési feltételek az árverezés előtt alólírtnál megtekinthetők. Oroszfalu, 1882. márcz. 17. **Pászka József**,
3—3 bíró.